॥ १३ ॥ १४ ॥ १५ ॥ १६ ॥ नहुषस्तुज्ञानमेवपुरुषार्थइतिमत्वानचान्यदपिकामयेइतिस्वस्यज्ञानादन्यत्रवैराग्यप्रदर्शनकामःप्रश्नमेवदृणोतिप्रश्नानिति ॥ १७ ॥ १८ ॥ ब्राह्मणेनेतिघटंकरोतीतिवद्भाविनीं
वृत्तिमाश्रित्यअब्राह्मणेपिमुमुक्षौब्रह्मविद्वाचिब्राह्मणशब्दप्रयोगःश्रुतौअमौनंचमौनंचनिर्विद्याथब्राह्मणइति श्रवणमननात्मकममौनंनिदिध्यासनात्मकंमौनंचनिर्विद्यनिष्पाद्यब्राह्मणोब्रह्मविद्भवतीतिदर्शनात्
केवलंनिर्विशेषंवेत्तिपुरुषार्थत्वेनजानातिचेत्तर्हितद्वक्ष्यामिमतिसंवादाय ॥ १९ ॥ तत्रयान्येवब्रह्मविल्लक्षणानितानिब्रह्मविद्यासाधकानीतिमन्वानोब्रह्मविदोलक्षणंब्रह्मस्वरूपंचपृच्छति ब्राह्मणइति ॥ २० ॥
सत्यंयथार्थमहिंस्रंचबचनंआनृशंस्यंअनैष्ठुर्यं तपःस्वधर्माचरणं घृणाकृपा ॥ २१ ॥ परंनिर्विशेषं सविशेषस्यवाङ्मनसगोचरस्यश्रुत्यैवाब्रह्मत्वोक्तेः यन्मनसानमनुतेयेनाहुर्मनोमतंतदेवब्रह्मत्वंविद्धिनेदंयदि
दमुपासतइत्यादिना ब्रह्मत्रिविधपरिच्छेदशून्यंवस्तु तत्रपरमतेपरमाणोर्नित्यत्वात्कालतःपरिच्छेदाभावेपिदेशतोवस्तुतश्चपरिच्छेदोस्ति तथाकाशस्यनित्यत्वाद्विभुत्वाच्चकालतोदेशतश्चतदभावेपिवस्तुतःपरि

तदैश्वर्यंसमासाद्यदर्पोमामगमत्तदा ॥ सहस्रंहिद्विजातीनामुवाहशिबिकांमम ॥ १३ ॥ ऐश्वर्यमदमत्तोहमवमन्यततोद्विजान् ॥ इमामगस्त्येनदशामानीतः
पृथिवीपते ॥ १४ ॥ नतुमामजहात्प्रज्ञायावदद्येतिपांडव ॥ तस्यैवानुग्रहाद्राजन्नगस्त्यस्यमहात्मनः ॥ १५ ॥ षष्ठेकालेमयाहारःप्राप्तोयमनुजस्तव ॥ नाहमे
नंविमोक्ष्यामिनचान्यदपिकामये ॥ १६ ॥ प्रश्नानुच्चारितानद्यव्याहरिष्यसिचेन्मम ॥ अथपश्चाद्विमोक्ष्यामिभ्रातरंतेवृकोदरं ॥ १७ ॥ युधिष्ठिरउवाच
ब्रूहिसर्पयथाकामंप्रतिवक्ष्यामितेवचः ॥ अपिचेच्छक्नुयांप्रीतिमाहर्तुंतेभुजंगम ॥ १८ ॥ वेद्यंचब्राह्मणेनेहतद्भवान्वेत्तिकेवलं ॥ सर्पराजततःश्रुत्वाप्रतिव
क्ष्यामितेवचः ॥ १९ ॥ सर्पउवाच ब्राह्मणःकोभवेद्राजन्वेद्यंकिंचयुधिष्ठिर ॥ ब्रवीत्यतिमतिंत्वांहिवाक्यैरनुमिमीमहे ॥ २० ॥ युधिष्ठिरउवाच स
त्यंदानंक्षमाशीलमानृशंस्यंतपोघृणा ॥ दृश्यंतेयत्रनागेंद्रसब्राह्मणइतिस्मृतः ॥ २१ ॥ वेद्यंसर्पपरंब्रह्मनिर्दुःखमसुखंचयत् ॥ यत्रगत्वानशोचतिभवतःकिंवि
वक्षितं ॥ २२ ॥ सर्पउवाच चातुर्वर्ण्यंप्रमाणंचसत्यंचब्रह्मचैवहि ॥ शूद्रेष्वपिचसत्यंचदानमक्रोधएवच ॥ आनृशंस्यमहिंसाचघृणाचैवयुधिष्ठिर ॥ २३ ॥
वेद्यंयच्चात्रनिर्दुःखमसुखंचनराधिप ॥ ताभ्यांहीनंपदंचान्यन्नतदस्तीतिलक्षये ॥ २४ ॥

च्छेदोस्त्येव अयमपित्रिविधः वृक्षस्यस्वगतोभेदःपत्रपुष्पफलादितः वृक्षांतरात्सजातीयोविजातीयःशिलादितइत्युक्तलक्षणः सएवपरमतेईश्वस्यनित्यज्ञानादिभ्यःआत्मांतराकाशादिभ्यश्चास्तीतितस्याप्यभा
वोत्राभिप्रेतः अतएवसुखादिधर्मवन्नभवति यत्रअखंडैकरसेगत्वानशोचतिशोकायतनस्यहृदयस्यैवाभावात्पुनःसंसारंनप्राप्नोतीत्यर्थः एवंस्वमतमुक्त्वापरमतंजिज्ञासते भवतःकिंविवक्षितमिति ॥ २२ ॥ सर्प
स्तुब्राह्मणपदेनजातिमात्रंविवक्षित्वाशूद्रेतल्लक्षणंव्यभिचारयति चातुर्वर्ण्यमितिसार्द्धेन चतुर्णांवर्णानांहितं सत्यंप्रमाणंचधर्मव्यवस्थापकंब्रह्मशूद्रवेदः शूद्राचारस्मृतेरपिवेदमूलत्वात्सर्वोप्याचारादिःश्रुतिमूल
कइत्यर्थः एवंचसत्यादिकंयदिशूद्रेप्यस्तितर्हिसोपिब्राह्मणएवस्यादित्याह शूद्रेष्वपीति ॥ २३ ॥ सुखदुःखातीतंपदमेवनास्तीत्युक्तरूपंब्रह्माप्याक्षिपति वेद्यमितिपदंपदनीयंप्राप्यस्थानं ॥ २४ ॥

Digitized by Google